

ระเบียบกรรมการขนส่งทางบก

ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดและตอกเลขตัวรถและเลขเครื่องยนต์
สำหรับรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๔๕

ตามที่ได้มีระเบียบกรรมการขนส่งทางบกว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดและตอกเลขตัวรถและเลขเครื่องยนต์สำหรับรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๔๕ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๕ ไว้แล้ว นั้น

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขปรับปรุงระเบียบกรรมการขนส่งทางบกว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดและตอกเลขตัวรถและเลขเครื่องยนต์สำหรับรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกเสียใหม่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรรมการขนส่งทางบกว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดและตอกเลขตัวรถและเลขเครื่องยนต์สำหรับรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๔๕”

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกระเบียบกรรมการขนส่งทางบกว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดและตอกเลขตัวรถและเลขเครื่องยนต์สำหรับรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๔๕

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือ ซึ่งขัดหรือแย้งกับที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๓ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๕ เป็นต้นไป

ข้อ ๔ ให้รองอธิบดี (ฝ่ายปฏิบัติการ) กรรมการขนส่งทางบก รักษาการตามระเบียบนี้

ข้อ ๕ ในระเบียบนี้

“เลขตัวรถ” หมายถึง เลขคัสซีสำหรับรถที่มีโครงคัสซีหรือเลขตัวถังสำหรับรถที่ไม่มีโครงคัสซี

“เจ้าของรถ” หมายถึง ผู้ที่มีชื่อเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์รถ และให้หมายความรวมถึง ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งซึ่งเป็นผู้ครอบครองรถนั้นด้วย

หมวด ๑

การกำหนดและตอกเลขตัวรถ

ข้อ ๖ รถดังต่อไปนี้ต้องกำหนดและตอกเลขตัวรถ

(๑) ไม่มีเลขตัวรถจากผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าจากต่างประเทศ ซึ่งเจ้าของรถมีหลักฐานการได้มาถูกต้อง และมีบันทึกรับรองหรือให้ถ้อยคำว่าเป็นรถคันเดียวกับที่ปรากฏตามหลักฐาน ทั้งนี้ ถ้าพบร่องรอยการเจียรไส เชื่อมทับ หรือโดยวิธีอื่น ที่ผิวโลหะบริเวณตำแหน่งที่เป็นเลขตัวรถ โดยน่าเชื่อว่ามีการทำลายเลขเดิม ให้ส่งกองพิสูจน์หลักฐาน หรือกองกำกับการวิทยาการเขต สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตรวจสอบและยืนยันความถูกต้อง

(๒) มีเลขตัวรถตอกไว้บนแผ่นโลหะ (plate) แต่ได้ชำรุด ลบเลือน หรือสูญหาย และเจ้าของรถมีบันทึกรับรองหรือให้ถ้อยคำว่าเป็นรถคันเดียวกับที่ปรากฏตามหลักฐาน

(๓) มีเลขตัวรถแต่ชำรุด ลบเลือน หรือถูกทำลายเนื่องจากสนิมกัดกร่อน หรืออุบัติเหตุ หรือด้วยเหตุอื่นใดโดยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ และเจ้าของรถมีบันทึกรับรองหรือให้ถ้อยคำว่าเป็นรถคันเดียวกับที่ปรากฏตามหลักฐาน

ในกรณีที่ไม่สามารถวินิจฉัยเกี่ยวกับความถูกต้องของรถได้ว่าเป็นรถคันเดิม ให้ส่งกองพิสูจน์หลักฐาน หรือกองกำกับการวิทยาการเขต สำนักงานตำรวจแห่งชาติ หรือผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการรถ ตรวจสอบและยืนยันความถูกต้อง

(๔) มีเลขตัวรถแต่ถูกทำลายหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงทั้งหมดหรือบางส่วนเพราะเหตุโจรกรรม โดยเจ้าของรถมีหลักฐานการรับรถคืนจากพนักงานสอบสวนหรือศาล พร้อมทั้งมีบันทึกรับรองหรือให้ถ้อยคำว่าเป็นรถคันเดียวกับที่ปรากฏตามหลักฐานว่าเป็นรถคันเดิมที่ถูกโจรกรรมไป

ในกรณีที่ไม่สามารถวินิจฉัยได้ว่าเป็นรถคันเดิม ให้ส่งกองพิสูจน์หลักฐาน หรือกองกำกับการวิทยาการเขต สำนักงานตำรวจแห่งชาติ หรือผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการรถ ตรวจสอบและยืนยันความถูกต้อง

(๕) มีเลขตัวรถแต่ถูกทำลายหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงทั้งหมดหรือบางส่วน ซึ่งเป็นรถที่ได้มาจากการจำหน่ายของส่วนราชการ หรือการขายทอดตลาดของเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตามกฎหมาย เช่น กรมศุลกากรหรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นต้น โดยมีหลักฐานการได้มาจากส่วนราชการนั้นถูกต้อง พร้อมทั้งมีบันทึกรับรองหรือให้ถ้อยคำว่าเป็นรถคันเดียวกับที่ปรากฏตามหลักฐาน

ในกรณีมีเหตุอันควรสงสัยเกี่ยวกับความถูกต้องของรถ อาจขอให้ส่วนราชการที่จำหน่ายหรือขายทอดตลาดจัดส่งเอกสารรายละเอียดที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยก็ได้

(๖) มีเลขตัวรถแต่ซ้ำซ้อนกับรถคันอื่นที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก หรือจดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ ทั้งนี้ การซ้ำซ้อนนั้นต้องปรากฏหลักฐานการจดทะเบียนรถ หรือมีหลักฐานการได้มาถูกต้อง ให้พิจารณากำหนดและตอกเลขตัวรถให้กับรถคันที่จดทะเบียนหรือดำเนินการทางทะเบียนลำดับหลัง เว้นแต่ไม่สามารถติดตามรถคันที่จดทะเบียนหรือดำเนินการทางทะเบียน

ลำดับหลังได้ และเจ้าของรถที่จดทะเบียนหรือดำเนินการทางทะเบียนลำดับก่อนยินยอมให้กำหนดและ
ตอกเลขตัวรถให้กับรถคันที่จดทะเบียนหรือดำเนินการทางทะเบียนลำดับก่อนได้

ในกรณีไม่สามารถดำเนินการตามวรรคหนึ่งได้ เนื่องจากมีเหตุขัดข้องอื่น ๆ เช่น
มีวันจดทะเบียนวันเดียวกัน เป็นต้น ให้นายทะเบียนพิจารณากำหนดและตอกเลขตัวรถให้กับรถคันใดคันหนึ่ง
ที่เห็นสมควรตามความเหมาะสม

ข้อ ๓ หลักเกณฑ์การกำหนดเลขตัวรถ ประกอบด้วยตัวเลข ๓ กลุ่ม ดังนี้

(๑) กลุ่มที่หนึ่ง มี ๒ หลัก เป็นรหัสจังหวัดที่รถจดทะเบียนหรือจะจดทะเบียน (ยกเว้น
จังหวัดหนองบัวลำภู มี ๓ หลัก) กรณีเป็นสำนักงานขนส่งเขตพื้นที่หรือสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขา
ให้กำหนดเป็น ๓ หลัก โดยเลข ๒ หลักแรกเป็นรหัสจังหวัด และเลขหลักที่ ๓ เป็นเลขลำดับที่จัดตั้ง
สำนักงานขนส่งเขตพื้นที่ หรือสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขาก่อนหลัง แล้วแต่กรณี

(๒) กลุ่มที่สอง มี ๓ หลัก เป็นเลขลำดับก่อนหลังที่ทำการตอกในแต่ละปี

ถ้าปีใดมีจำนวนรถที่ต้องตอกเกินกว่า ๓ หลัก ลำดับที่เกิน ๓ หลักให้ตอกเป็นเลข ๕ หลัก

(๓) กลุ่มที่สาม มี ๒ หลัก เป็นเลขสองตัวสุดท้ายของปี พ.ศ. ที่ทำการตอกเลข

การกำหนดเลขรหัสจังหวัดต่าง ๆ ในการตอกเลขตัวรถ ให้กำหนดตามเลขรหัสประจำ
จังหวัด ท้ายทะเบียนนี้

ข้อ ๔ ตำแหน่งและลักษณะการตอกเลขตัวรถ

(๑) ให้ใช้ตัวเลขอารบิกที่มีขนาด ๘ มิลลิเมตร หรือขนาดใกล้เคียง และให้ตอกที่โครงสร้างซี
บริเวณหน้าล้อหน้าด้านซ้าย หรือบริเวณอื่นที่เหมาะสม ในกรณีเป็นรถที่ไม่มีโครงสร้างให้ตอกที่บริเวณ
เข้าใช้ค้ำพหน้าด้านซ้ายของตัวถังรถ หรือตำแหน่งอื่นที่เหมาะสม

(๒) ให้ตอกหมายเลขเรียงลำดับกลุ่มตามแนวนอน เว้นแต่ในกรณีมีเหตุจำเป็นให้ตอก
ตามแนวตั้งหรือตามความเหมาะสม

ข้อ ๕ เมื่อทำการตอกเลขแล้วให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) จัดทำทะเบียนคุมเลขตัวรถที่ตอกโดยให้มีรายละเอียดเกี่ยวกับหมายเลขทะเบียนรถ
ชื่อผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่ง หรือเจ้าของรถ ชนิดของรถ ตำแหน่ง วันเดือน ปี ที่ตอก
สาเหตุความจำเป็นในการตอกเลข และลายมือชื่อผู้ตอกเลข รวมทั้งให้ลอกลายเลขที่ตอก ดัดไว้ในทะเบียนคุม
และให้ผู้ตอกเลขลงลายมือชื่อกำกับไว้ที่ลายด้วย

(๒) ลอกถ่ายเลขที่ตอกติดไว้ในประวัติรถ และให้ผู้ตอกเลขลงลายมือชื่อกำกับไว้ที่ลาย พร้อมทั้งให้บันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับ วัน เดือน ปี ตำแหน่งที่ตอก และสาเหตุความจำเป็นในการตอกเลขไว้ในประวัติรถด้วย

หมวด ๒

การกำหนดและตอกเลขเครื่องยนต์

ข้อ ๑๐ กรณีดังต่อไปนี้ ต้องกำหนดและตอกเลขเครื่องยนต์

(๑) เครื่องยนต์สำหรับรถที่ไม่มีหมายเลขจากผู้ผลิต ซึ่งเจ้าของมีหลักฐานการได้มาถูกต้อง และได้มีบันทึกรับรองหรือให้ถ้อยคำว่าเป็นเครื่องยนต์เดียวกับที่ปรากฏตามหลักฐาน ทั้งนี้ ถ้าพบร่องรอยการเจียรไส เชื่อมทับ หรือโดยวิธีอื่น ที่ผิวโลหะบริเวณตำแหน่งที่เป็นเลขเครื่องยนต์โดยนាំเชื่อว่ามีการทำลายเลขเดิม ให้ส่งกองพิสูจน์หลักฐาน หรือกองกำกับการวิทยาการเขต สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตรวจสอบและยืนยันความถูกต้อง

(๒) รถที่เครื่องยนต์มีหมายเลขกำหนดไว้บนแผ่นโลหะ (plate) แต่ชำรุดลบเลือน หรือสูญหาย และเจ้าของรถได้มีบันทึกรับรองหรือให้ถ้อยคำว่าเป็นเครื่องยนต์เดียวกับที่ปรากฏตามหลักฐาน

(๓) รถที่เลขเครื่องยนต์ชำรุด ลบเลือน หรือถูกทำลายเนื่องจากสนิมกัดกร่อน หรืออุบัติเหตุ หรือด้วยเหตุอื่นใดโดยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ และได้มีบันทึกรับรองหรือให้ถ้อยคำว่าเป็นเครื่องยนต์เดียวกับที่ปรากฏตามหลักฐาน

ในกรณีที่ไม่สามารถวินิจฉัยได้ว่าเป็นเครื่องยนต์เดิมของรถตามหลักฐาน ให้ส่งกองพิสูจน์หลักฐาน หรือกองกำกับการวิทยาการเขต สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(๔) รถที่เจ้าของได้เปลี่ยนชิ้นส่วนของเครื่องยนต์ที่มีหมายเลข โดยชิ้นส่วนของเครื่องยนต์ที่เปลี่ยนใหม่ไม่มีหมายเลขซึ่งเจ้าของรถมีหลักฐานการได้มาถูกต้อง และได้มีบันทึกรับรองหรือให้ถ้อยคำว่าเป็นเครื่องยนต์เดียวกับที่ปรากฏตามหลักฐาน ทั้งนี้ ถ้าพบร่องรอยการเจียรไส เชื่อมทับ หรือโดยวิธีอื่น ที่ผิวโลหะบริเวณตำแหน่งที่เป็นเลขเครื่องยนต์ โดยนាំเชื่อว่ามีการทำลายเลขเดิม ให้ส่งกองพิสูจน์หลักฐาน หรือกองกำกับการวิทยาการเขต สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตรวจสอบและยืนยันความถูกต้อง

(๕) รถที่ถูกโจรกรรมไปแล้วได้คืน และเลขเครื่องยนต์มีร่องรอยการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือทำลายทั้งหมดหรือบางส่วน โดยเจ้าของรถมีหลักฐานการรับรถคืนจากพนักงานสอบสวนหรือศาล พร้อมทั้งมีบันทึกรับรองหรือให้ถ้อยคำว่าเป็นเครื่องยนต์ของรถคันเดียวกับที่ปรากฏตามหลักฐาน

ในกรณีที่ไม่สามารถวินิจฉัยได้ว่าเป็นรถยนต์ของรถคันเดิม ให้ส่งกองพิสูจน์หลักฐาน หรือกองกำกับการวิทยาการเขต สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตรวจสอบและยืนยันความถูกต้อง

(๖) รถที่ได้มาจากการจำหน่ายของส่วนราชการ หรือการขายทอดตลาดของเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตามกฎหมาย เช่น กรมศุลกากร หรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นต้น โดยมีหลักฐานการได้มาจากราชการนั้นถูกต้องแต่ไม่มีเลขเครื่องยนต์หรือมีแต่ถูกทำลายหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลง พร้อมทั้งได้มีบันทึกรับรองหรือให้ถ้อยคำว่าเป็นรถยนต์ของรถคันเดียวกับที่ปรากฏตามหลักฐาน

ในกรณีมีเหตุอันควรสงสัยเกี่ยวกับความถูกต้องของเครื่องยนต์อาจขอให้ส่วนราชการที่จำหน่ายหรือขายทอดตลาดรถจัดส่งเอกสารรายละเอียดที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยก็ได้

(๗) รถที่มีเลขเครื่องยนต์ซ้ำซ้อนกับเลขเครื่องยนต์ของรถคันอื่น หรือซ้ำซ้อนกับเลขเครื่องยนต์อื่นที่ได้ส่งบัญชีไว้ หรือเครื่องยนต์ที่ส่งบัญชีไว้มีหมายเลขซ้ำซ้อนกัน ซึ่งการซ้ำซ้อนนั้นต้องปรากฏหลักฐานการจดทะเบียนรถหรือมีหลักฐานการได้มาถูกต้อง ให้พิจารณากำหนดและตอกเลขเครื่องยนต์ให้กับรถคันที่จดทะเบียนหรือดำเนินการทางทะเบียนหรือเครื่องยนต์ที่ส่งบัญชีลำดับหลัง

ข้อ ๑๑ การกำหนดและตอกเลขเครื่องยนต์ ให้นำความในข้อ ๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

สำหรับตัวเลขกลุ่มที่สองซึ่งเป็นเลขลำดับก่อนหลังที่ทำการตอกเลขเครื่องยนต์ในแต่ละปีให้กำหนดเป็นเลข ๒ หลัก ถ้าปีใดมีจำนวนเครื่องยนต์ที่ต้องตอกเกินกว่า ๒ หลัก ลำดับที่เกิน ๒ หลักให้ตอกเป็นเลข ๔ หลัก

ข้อ ๑๒ การตอกเลขเครื่องยนต์ให้ใช้ตัวเลขอารบิกที่มีขนาด ๖ มิลลิเมตร หรือขนาดใกล้เคียงและให้ตอกที่เสื้อสูบของเครื่องยนต์หรือตำแหน่งอื่นที่เหมาะสม ให้นำความในข้อ ๘ (๒) และข้อ ๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๓

การอนุญาตให้กำหนดและตอกเลข

ข้อ ๑๓ ให้ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานงานทะเบียนและภาษีรถ ผู้อำนวยการสำนักงานขนส่งเขตพื้นที่ ขนส่งจังหวัด หรือหัวหน้าสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากบุคคลดังกล่าว เป็นผู้อนุญาตให้กำหนดและตอกเลขตัวรถหรือเลขเครื่องยนต์ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ

ในกรณีที่สำนักงานขนส่งเขตพื้นที่หรือสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขา ไม่สามารถกำหนดและตอกเลขตัวรถหรือเลขเครื่องยนต์ได้ ให้สำนักมาตรฐานงานทะเบียนและภาษีรถหรือสำนักงานขนส่งจังหวัดแล้วแต่กรณี เป็นผู้ดำเนินการแทนได้ และเมื่อดำเนินการแล้วให้จัดทำบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับ วัน เดือน ปี

และตำแหน่งที่ตอกเลข พร้อมทั้งลอกหมายเลขที่ตอกส่งให้สำนักงานขนส่งเขตพื้นที่ หรือสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขาที่รถนั้นอยู่ในความรับผิดชอบ

เมื่อสำนักงานขนส่งเขตพื้นที่หรือสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขาได้รับบันทึกรายงานตามวรรคสองแล้ว ให้จัดทำทะเบียนคุมการตอกเลขและบันทึกรายละเอียดต่าง ๆ ในทะเบียนและประวัติรถตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๕

ประกาศ ณ วันที่ ๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๕

ปิยะพันธ์ จัมปาสุต

อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

รหัสประจำจังหวัด

ชื่อจังหวัด	รหัสจังหวัด	ชื่อจังหวัด	รหัสจังหวัด	ชื่อจังหวัด	รหัสจังหวัด
กรุงเทพมหานคร	01	หนองคาย	40	สุพรรณบุรี	70
ชัยนาท	10	เลย	41	กาญจนบุรี	71
สิงห์บุรี	11	อุดรธานี	42	นครปฐม	72
ลพบุรี	12	นครพนม	43	ราชบุรี	73
อ่างทอง	13	สกลนคร	44	สมุทรสาคร	74
สระบุรี	14	ขอนแก่น	45	สมุทรสงคราม	75
พระนครศรีอยุธยา	15	กาฬสินธุ์	46	เพชรบุรี	76
ปทุมธานี	16	มหาสารคาม	47	ประจวบคีรีขันธ์	77
นนทบุรี	17	ร้อยเอ็ด	48	ชุมพร	80
สมุทรปราการ	18	มุกดาหาร	49	ระนอง	81
นครนายก	20	เชียงใหม่	50	สุราษฎร์ธานี	82
ปราจีนบุรี	21	แม่ฮ่องสอน	51	พังงา	83
ฉะเชิงเทรา	22	เชียงใหม่	52	นครศรีธรรมราช	84
ชลบุรี	23	พะเยา	53	กระบี่	85
ระยอง	24	น่าน	54	ภูเก็ต	86
จันทบุรี	25	ลำพูน	55	พัทลุง	90
ตราด	26	ลำปาง	56	ตรัง	91
สระแก้ว	27	แพร่	57	สงขลา	92
ชัยภูมิ	30	อุดรดิตถ์	60	สตูล	93
ยโสธร	31	สุโขทัย	61	ปัตตานี	94
อุบลราชธานี	32	ตาก	62	ยะลา	95
ศรีสะเกษ	33	พิษณุโลก	63	นราธิวาส	96
บุรีรัมย์	34	กำแพงเพชร	64		
นครราชสีมา	35	พิจิตร	65		
สุรินทร์	36	เพชรบูรณ์	66		
อำนาจเจริญ	37	นครสวรรค์	67		
หนองบัวลำภู	401	อุทัยธานี	68		